בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תלה"מ 46176-06-21 פלונית נ' פלוני

בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא רותם קודלר עיאש

תובעת **פלונית ת"ז ***********
ע"י ב"כ עו"ד מוטי יוסף

נגד

נתבע **פלוני ת"ז =***********
ע"י ב"כ עו"ד גבע שמעון

בעניין הקטין: **א' ******** יליד ********

פסק דין

לרוב אנחנו רושמים שבבתי המשפט, בניגוד לרבני, בודקים לעומק מהי טובת הילד בנושא הרגיש של מעבר מגורים למקום רחוק. כאן ההתרשמות שונה. בשורה התחתונה האם רוצה לעבור בגלל בן הזוג החדש. כנראה שהמעבר אושר בגלל זמני השהות המצומצמים של האב עם הילד. אמנם רשום שזה 8/6 אך כנראה שהרוב ללא לינה. לא בטוח.

לפחות יש חלוקה של נטל הנסיעות בין ההורים. אך זה בעקבות הצעת האם על מנת שיאשרו לה את המעבר.

ההחלטה שהילד יהיה אצל האב סוף שבוע ארוך, מיום חמישי, קצת "מרמה". זמנית. לא חושב שכאשר הילד יעלה לכיתה א' יוכלו להמשיך בזה.

נורא לקרוא כמה זמן לוקח ההליך.

לפני בקשת התובעת (להלן: "האם") לאשר לה מעבר מגורים של בנם הקטין של הצדדים, ממקום מגוריו הנוכחי בבאר שבע לאזור המרכז.

הנתבע (להלן: "האב") מתנגד להעתקת מקום מגורי הקטין.

רקע וטענות הצדדים

1. הצדדים נישאו בתאריך 22.3.2018 ומנישואין אלה נולד להם הבן א', קטין כבן שלוש וחצי (להלן: "הקטין").

2. הוריי הקטין התגרשו ומתגוררים בנפרד. האם מתגוררת עם הקטין אצל אמה והאב מתגורר בדירה שכורה.

3. בכתבי הטענות צוין כי האם עובדת כ***** בכירה ו-**** ב**** והאב עובד כ**** ב***** ****.

4. ביום 1.3.2021 ניתן לבקשת האב, צו מניעה בתלה"מ 20415-10-20, האוסר על האם לשנות את מקום מגוריו הנוכחי של הקטין יפה! אמנם מעבר שכזה **אינו חוקי** ללא הסכמת האב או אישור בית המשפט, אך חשוב מאוד בכל מקרה בו יש חשש למעבר מגורים שכזה להגיש בקשה לצו מניעה. (להלן: "צו המניעה הזמני"). בהחלטה מיום 30.7.2021 נקבע כי צו המניעה הזמני יוותר על כנו עד לבירור סוגיית העתקת מקום מגוריי הקטין בתיק שבכותרת. זאת בדיוק מטרת הצו. וזה לקח 5 חודשים?

5. ביום 26.12.2021 הוגש תסקיר ע"י עו"ס לס"ד הגב' גלי נווה. זריז...5 חודשים מיום קבלת ההחלטה לעיל. מה אשמה האם בחוסר היעילות של בתי המשפט?

6. בדיון 24.3.2022 עוד 4 חודשים! נחקרו עו"ס לס"ד והנתבעת (ב"כ התובעת ויתר על חקירת הנתבע- ר' פרוטוקול דיון 18.1.2022) ובאי כוח הצדדים סיכמו טיעוניהם בעל פה.

7. **טענות האם**

א. האם מבקשת להתגורר לצד משפחתה (אחיה ורעייתו) במושב *** *** ומציינת כי מערכת היחסים בין משפחתה המורחבת לקטין חמה ואוהבת.

ב. האם מציינת כי ברצונה להתפתח ולהתקדם בתחום מקצועה כ**** ב**** והעתקת המגורים תקל על התפתחותה וכן היא תזכה לסיוע מצד מרבית בני משפחתה בגידול הקטין.

ג. האם מסבירה כי מתחילה את יום עבודתה בשעה 07:00 כאשר הגן של הקטין נפתח רק בשעה 07:15, דבר שהוביל לקבלת מכתבי אזהרה בגין איחוריה לעבודה ועלול חס וחלילה להוביל לפיטוריה באופן מידי.

ד. בדיון 20.4.2021 בתלה"מ 20415-10-20 בא כוח האם טען כי היא אמורה להתקבל לקורס ****** המתקיים בר"ג לתקופה של כשלוש שנים. האם ציינה כי הקורס צפוי להתחיל בעוד מספר חודשים וטענה כי אם לא תעבור להתגורר באזור המרכז לא תצליח להתחיל את הקורס.

ה. בדיון זה ציין בא כוח האם כי ביישוב **** **** מתגוררת משפחתה של האם שיכולה לסייע לה בנושא גידול הקטין. בא כוח האם הציע שהמעבר ליישוב **** **** יתבצע במהלך חופשת הקיץ הקרובה (קיץ 2022) וציין כי אין מניעה שהאם תביא את הקטין פעמיים בשבוע וכל סוף שבוע שני לאב והאב יוכל להגיע לאסוף את הקטין מבית מגוריי האם פעם נוספת באמצע השבוע (עמ' 2 לפרוטוקול שורות 5-10).

ו. בדיון 24.3.2022 נשאל בא כוח האם ע"י בית המשפט בנוגע להשפעת נטל ההסעות על הקטין וטען בסיכומיו כי מדובר בילד בוגר שיכול להכיל את הסיטואציה והדבר תלוי אך בהצגת נושא הנסיעה ע"י הוריו. כך, למשל אפשר לומר לקטין "איזה כיף נוסעים לאבא" או בצורה אחרת: "איזה באסה עכשיו שאני צריך עכשיו לבוא לקחת אותך", אמירה קשה עבור הקטין (ראה בעמ' 32 לפרוטוקול, שורות 21-27).

לא רואה נימוק אמיתי המצדיק את ניתוק הילד מהאב. אבל כנראה שזמני השהות המצומצמים של האב עם הילד הכריעו.

8. **טענות האב**

א. האב מציין כי הצדדים הכירו, התחתנו והתגוררו יחדיו בעיר באר שבע וגם לאחר שהתגרשו המשיכו להתגורר בב"ש, כאשר מקום עבודתו באזור ב"ש והקטין מתחנך בגן ילדים בעיר ב"ש ולמעשה לא יכולה להיות מחלוקת על כך שמרכז חייהם של הצדדים ושל הקטין הוא בעיר ב"ש. לטענת האב, הוריו מתגוררים בסמיכות אליו בב"ש ומסייעים לו ככל יכולתם ומרעיפים על הקטין אהבה אינסופית.

ב. האב טוען כי האם מנסה לצייר תמונה עגומה באשר לעתידה המקצועי וזאת על חשבון הקטין. לטענתו, האם עבדה באותה עבודה לפני הנישואין, בתקופת הנישואין וגם לאחר הגירושין וחלוקת זמני השהות של הקטין אצלו דווקא מקלה עליה מאוד.

ג. האב טוען כי משפחתה של האם כלל אינה מתגוררת ב*** ***. לטענתו, אחיה של האם ורעייתו מתגוררים בב"ש והאם מצויה בקשר זוגי עם אח של גיסתה, המתגורר ב*** *****.

ד. האב מתייחס לטענות האם בדיון 20.4.2021 (תלה"מ 20415-10-20) ולטענתו, לא ברור מדוע השתתפותה בקורס מותנה במעבר מגורים. לטענתו, האם לא הציגה שום מסמך, טופס הרשמה וכד' בנוגע ללימודים שלכאורה היא מבקשת להתקבל אליהם.
האב מציין כי קיים מסלול לימודי ערב של קורס ****** ואם האם תבחר במסלול זה הוא יסייע לה עם הקטין וישנה את זמני השהות לפי לוח לימודיה על מנת להקל עליה.

ה. האב מציין כי הוא אינו מבקש, חלילה, לפגוע באם ובאורח החיים שהיא בחרה לנהל, עם זאת, בכדי להתגורר עם בן זוגה היא מתנהגת בחוסר תום לבה כאשר היא תולה את רצונה לזוגיות על לימודים דמיוניים שאליהם כביכול נרשמה או עומדת להירשם.

האב טוען כי מקיים את זמני השהות עם הקטין, אינו מפספס שום מפגש עמו ואוהב אותו אהבת נפש. לטענתו, האם עושה דין לעצמה ומחליטה באופן חד צדדי

ללא התייעצות ו/או קבלת הסכמתו בנוגע להעתקת מקום מגוריי הקטין. לטענת האב, מעבר למרכז הארץ ישנה בצורה דרסטית את אורח החיים שלו ושל הקטין ויביא לשינוי קיצוני בהתנהלותם היומיומית.

ו. האב טוען כי ככל שהאם תממש את תכניתה החד צדדית, הוא יאלץ לנסוע פעמיים או שלוש בשבוע, זמן ממושך (כשעה וחצי לכל כיוון) וזאת מבלי ליתן את הדעת לעומסי התנועה הכבדים באזור מרכז הארץ. האב מציין כי הוא **** העובד במשמרות, דבר שעלול להקשות מאוד על ביצוע זמני השהות ולפגוע בקשר המהותי בינו לבין הקטין.

ז. ב"כ האב הדגיש בדיון 18.7.2021 כי האב אינו כופר בזכות המשיבה להתקדם מקצועית ואינו מחליט עבורה היכן לנהל את חייה וציין כי באיזון בין טובתה האישית של האם ובין טובת הקטין גוברת זו האחרונה במשקל רב, שכן חשיבות שמירה על קשר רצוף ותקין עם האב חיונית מאוד להתפתחותו התקינה של הקטין.

ח. בא כוח האב מתייחס בסיכומיו לשני הפרמטרים העיקריים בגין הסעת הקטין לאביו (זמן ועלויות כספיות). לטענתו, מדובר בטלטלה של קטין מקטני קטינים ש"יבלה" שעות בדרכים וכן מדובר בנסיעה של אלפי קילומטרים בחודש (ר' טיעוניו בעמ' 35 לפרוטוקול דיון 24.3.2022).

9. **<u>תסקיר עו"ס לס"ד</u>**

א. ביום 26.12.2021 הגישה עו"ס לס"ד הגב' גלי נווה (להלן: "<u>עורכת התסקיר</u>") תסקיר במסגרתו גיבשה המלצותיה, לאחר שנפגשה עם הוריי הקטין, ביקרה בבתיהם וצפתה באינטראקציות של הקטין עם כל אחד מהוריו, שוחחה עם בן זוגה של האם ועם הגננת של הקטין ולאחר שהתכנסה וועדת תסקירים בעניינו של הקטין.

ב. בשיחה עם בן זוגה של האם, האחרון שיתף את עורכת התסקיר כי הוא נקשר מאוד לקטין והביע רצון ונכונות לקחת חלק בכל שיידרש, לרבות להביא את הקטין לזמני שהות אצל אביו בב"ש.

ג. עורכת התסקיר כותבת כי מדובר בקטין מפותח מכפי גילו, אהוב מאוד על שני הוריו ועל המשפחות המורחבות, מהווה אושר ושמחה למשפחתו וניכר כי הקטין אוהב את שני הוריו וקשור אליהם.

ד. העו"ס מציינת כי אינה מתרשמת שהאם מבקשת להפריד בין האב לבנו והסיבה לרצונה במעבר לא קשורה לכוונת זדון או נקמה אלא מדובר ברצון טבעי למימוש וחיים עם בן זוגה החדש.

ה. העו"ס מציינת כי מחד מתרשמת כי שיפור ברווחתה הנפשית של האם, התקדמותה המקצועית, מעבר לחיות עם בן זוג בהיותה הורה משמורן מה זה קשור? , יקרין לטובה

גם על הקטין. איך הנתק מהאב טוב לקטין? מאידך, מציינת העו"ס כי בשל גילו הרך של הקטין והמרחק, האב לא יוכל לקחת אותו פעמיים בנוגע אליו לב"ש ואיכות המפגש באמצע השבוע תשתנה לחלוטין.

ו. **עורכת התסקיר ממליצה להתיר את מעבר האם והקטין למושב **** **** או ******.**

כן הומלץ על זמני שהות של הקטין אצל אביו כדלקמן:

- **בכל יום שני כאשר האם תביא את הקטין לקריית גת בשעה 16:15 והאב יאסוף את הקטין ללינה אצלו ויחזירו למחרת עד השעה 09:00 ישירות לגן.**
- **בנוסף, בכל סוף שבוע שני האם תביא את הקטין לקריית גת ביום חמישי בשעה 16:15 והאב יחזירו ישירות למסגרת החינוכית ביום ראשון עד השעה 09:00 בבוקר.**
- **בנוסף, בשבוע שבו לא מתקיים ביקור סופ"ש, האם תביא את הקטין בימי רביעי לב"ש והאב יחזירו למחרת ישירות למסגרת החינוכית.**
- **בחופשות וחגים הומלץ לקיים חלוקת זמני שהות שווה כאשר האם תביא את הקטין לב"ש והאב יחזיר את הקטין ישירות לגן.**

גם אם ההמלצה לא ממש מבוססת על טובת הקטין, והרי אין שום נימוק מדוע העו"ס בחרה להמליץ על אישור המעבר, לפחות יש הכרה בכך שההורים יחלקו את נטל הנסיעות. אבל זה כנראה כי האם הציעה זאת.

ראוי לציין שאנחנו לא יודעים מהי חלוקת זמני השהות של הילד עם האב בזמן ששני ההורים גרו בסמיכות. כמובן שראוי לרשום זאת להשלמת התמונה כאשר מפרסמים פסק דין עם החלטה כה חשובה. בסעיף 16 יש לנו רמז שרוב הנטל הוא על האם.

דיון והכרעה

10. סעיף 14 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962 (להלן: "החוק") קובע כי "**ההורים הם האפוטרופסיים הטבעיים של ילדיהם הקטינים**".
סעיף 15 לחוק קובע כי "**אפוטרופסות ההורים כוללת את החובה והזכות לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד ועבודתו, וכן שמירת נכסיו, ניהולם ופיתוחם; וצמודה לה הרשות להחזיק בקטין ולקבוע את מקום מגוריו, והסמכות לייצגו**".

11. בסעיף 18 לחוק נקבע כי ככלל, על שני ההורים לפעול בכל עניין הנתון לאפוטרופסותם, בהסכמה, לרבות בעניין קביעת מקום מגוריו של הקטין. בהמשך, בסעיף 25 לחוק הנ"ל, נקבע כי בהעדר הסכמה, בית המשפט יכריע במחלוקת בהתאם לעקרון טובת הילד. בחלק גדול מהמקרים, ההכרעה היא בבחינת הרע במיעוטו. ראו: רע"א 4575/00 פלונית נ' אלמוני, פ"ד נה(2) 321, 330; עמ"ש (י-ם) 516/09 פלונית נ' אלמוני, (פורסם ב במאגרי הפסיקה) בפסקה 8 לפסה"ד מיום 20.5.10 והערעור בבע"מ 5072/10 (פורסם ב במאגרי הפסיקה) מיום 26.10.10.

12. עקרון טובת הילד, הוא מונח עמום, אמורפי ורחב היקף העשוי להכיל תכנים שונים בהתאם למצב העובדתי בכל מקרה ומקרה ועל בית המשפט לצקת בו תוכן מעת לעת על פי הנסיבות והתנאים המשתנים. כך או אחרת, כל החלטה שתתקבל והנוגעת לשינוי מקום מגורים חייבת להבטיח את המשך הקשר בין הקטינים לבין ההורה השני. ראו: בע"מ 8132/08 פלוני נ' פלונית (פורסם במאגרי הפסיקה).

13. לצורך בחינת טובתו של הקטין, יש לשקול את זכויותיו, הצרכים והאינטרסים שלו, כאשר תוכנו של המונח "טובת הקטין" יינתן בהתאם לילד המסוים שעומד במרכז ההכרעה, ותוכן זה יהפוך את ההכרעה ממושג מופשט – לטובתו של הילד המסוים שבפני בית המשפט.

בית המשפט נעזר בדעתם של הגורמים המקצועיים: תסקירי עו"ס לס"ד וחוות דעת המומחה שמונה על ידי בית המשפט (ראה: בע"מ 10060/07 פלונית נ' פלוני, לעיל).

14. לעניין תסקיר עו"ס לס"ד, הלכה פסוקה היא כי תסקירים מהווים אמצעי משמעותי וחשוב במסכת הראיות שיובאו בפני בית המשפט. התסקירים הינם חוות דעת המעניקים למונח העמום "טובת הילד" ממשות ותוכן קונקרטי. לעו"ס לס"ד הכלים, הניסיון והמומחיות המקצועית לבחון את השאלות המתעוררות כאשר הקטינים נמצאים חוצץ בין שני ההורים הניצים, ועל כן בהעדר ראיות בעלות משקל לסתירת האמור בחוות דעת של המומחים, בית המשפט ייטה לאמץ את ממצאי חוות הדעת ומסקנותיהם (ר' בעניין זה ר"ע 4575/00 פלונית נ' אלמוני וכן ספרו של פרופ' שיפמן פנחס "דיני המשפחה בישראל" כרך ב' עמוד 220).

על האמור האמור כומבן שחוות דעת אינה אלא כלי עזר הניתן בידי השופט והוא אינו חייב לאמץ אותה (ע"א 2591/92 גולדפיין נ' גולדפיין, פ"ד מז(2) 195).

15. כאשר בית המשפט דן במחלוקת הנוגעת לשינוי מקום מגורים, נקבעו מספר מבחנים על מנת לסייע לקבוע את טובת הקטין הרלוונטי: דעת הקטין הרלוונטי, איכות הקשר בין כל אחד מן הקטינים לבין כל אחד מן ההורים, האפשרות לשמור על קשר עם ההורה שאינו משמורן ונכונות ההורה המשמורן לסייע בשמירת קשר עם ההורה שאינו משמורן. ראו רע"א 4575/00, לעיל.
במספר מקרים אף נקבע כי יש לבחון גם את הקושי שנגרם להורה המשמורן מבקש המעבר, שכן טובת הקטין לפעמים קשורה באופן הדוק למצבו הרגשי של ההורה המשמורן. ראו דנ"א 9201/08 פלוני נ' פלונית (פורסם במאגרי הפסיקה בפסקה 16 לפסה"ד מיום 5.4.2009 וראו גם בע"מ 9358/04 פלונית נ' פלוני, (פורסם במאגרי הפסיקה מיום 2.5.05).

16. **לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובתסקיר עו"ס לס"ד, שמעתי עדותם לפניי ושקלתי את כלל השיקולים הרלוונטיים ובכלל זה, יכולתו של הקטין להתמודד עם המעבר וטובתו וכן הבטחת הקשר של הקטין עם אביו לאחר המעבר, אני מוצאת**

להיעתר לבקשה ולהתיר את העתקת מגורי הקטין ביחד עם אמו, למושב ** **** (ליד היישוב *****).**

שוכנעתי כי יש לכבד את רצונה של האם לפתוח בדף חדש ולעבור לקיים אורח חיים עצמאי בעיר אחרת באופן שיש בו בכדי להקל על חייה בהיותה האם הנושאת בעיקר נטל הטיפול בקטין וכפועל יוצא מכך, להקל על חיי הקטין.

מעברה של האם יעשה תוך הבטחת קשר יציב ורצוף עם אביו ובכך יערך איזון בין זכויותיו של כל אחד מן ההורים: מחד, זכותה של האם להמשיך בחייה, לקבוע את מהלך חייה, להקים תא משפחתי חדש; זכותה של האם לפתוח בדרך חדשה , תוך שיפור מצבה הכלכלי, התעסוקתי והמשפחתי ומאידך, זכותו של האב, שמהווה דמות משמעותית גם הוא עבור הקטין, לקשר רציף עם בנו. כל זאת ייעשה, בראש ובראשונה, תוך התחשבות בצרכי הקטין וטובתו, במתכונת מיוחדת שתיקבע על ידי ביהמ"ש, לפיה הקטין ישהה אצל אביו זמן ממושך יותר בסופי שבוע, בחופשות ובחגי ישראל ובכך ניתן יהיה לצמצם את שהות הקטין בדרכים ולחסוך בנטל הסעת הקטין בין שני בתי הוריו.

17. **הקטין א'**

א. הקטין ואמו נולדו עם אצבעות ידיים מחוברות בשל מום גנטי. האם עברה בילדותה עשרות ניתוחים אך חל שינוי קטן במצב אצבעותיה. הקטין עבר בעצמו שני ניתוחים (בגיל שנה ובגיל שנתיים) על מנת לטפל באצבעותיו והוא עוד צפוי לעבור ניתוחים נוספים.

ב. הקטין מתואר בתסקיר כילד יפה ושובה לב, **מפותח מבחינה התפתחותית הרבה מעבר לגילו מדבר ועונה על שאלות כילד בוגר, יודע לתאר מצבים ומושגים, תקשורתי מאוד ויוצר קשר בקלות.**

ג. בתסקיר נכתב כי האב מתאר את א' "**כילד עדין, מפותח מעל גילו, ילד מיוחד, חברותי, אכפתי ורגיש**". האם מתארת את א' "**כילד רגיש, ילד אוהב ומכיל, דעתן**".

ד. עורכת התסקיר כותבת כי בשיחה עם הגננת עלה כי א' ילד מדהים, מקסים, שמח, מאוד חכם, רגיש ובעל לב ענק. הוא מבין סיטואציות, יש לו חכמת חיים גדולה ויש לו הבנה יותר מרגיל רגיל. הוא יודע מושגים כלליים, מכיר את כל הצבעים גם בעברית וגם באנגלית, ניכר כי ההורים יושבים ומלמדים אותו. א' ילד חברותי מאוד הוא "**איש קטן עם התנהגות של ילד בוגר**".

ה. עורכת התסקיר כותבת כי הגננת מתרשמת כי לא' קושי בפרידה בבוקר והיא סבורה כי מצוי בבלבול ולא יודע מי אוסף אותו באותו היום. לדוגמא, האם מביאה אותו בבוקר, הסבתא מצד האב אוספת אותו אחה"צ. לטענת הגננת, אין לא' דמות אחת ברורה שמכניסה ומוציאה אותו ובכל יום זה משתנה ומבלבל אותו והוא לא יודע למי לצפות.

כך זה עם רוב הילדים בתחילת השנה, גם ילדים להורים נשואים...ורצוי להגיד להם בבוקר. פשוט וקל, ובעיקר: יגדל ולא תהיה בעיה.

ו. העו"ס הבהירה בעדותה כי הגננת לא התרשמה שמדובר במשהו קיצוני המעיד על אי מסוגלות לעשות שינוי והעידה בעמ' 6 שורות 30-29: "**יש לו כוחות, זה ילד בוגר מאוד עם תובנה לגילו, יודע לתמלל ולבטא את מה שהוא מרגיש**".

ז. עורכת התסקיר כותבת כי פגשה את הקטין ארבע פעמים (פעמיים במחלקה לשירותים חברתיים, כשבכל פעם הובא ע"י אחד ההורים, בביקור בבית מגוריי האם אצל אמה ובביקור בבית מגוריי האב אצל הוריו).

ח. העו"ס מתארת את האינטראקציות של הקטין עם כל אחד מהוריו באופן חיובי, כשכל אחד מההורים מרבה לחבק את הקטין ולעטוף אותו בחום ואהבה.

ט. העו"ס מציינת כי בבית הסבתא מצד האם אין לקטין פינה משלו (לא מיטה ולא חדר משלו) מאחר והאם והקטין ישנים בסלון והאם ממתינה להחלטת ביהמ"ש בסוגיית העתקת מקום מגוריי הקטין ותשקול צעדיה בהתאם.

י. העו"ס מתארת כי בבית הסבים מצד האב לא' יש חדר וצעצועים ובחצר הבית יש מכוניות, שער כדורגל, מגלשה ובית עץ שבנה לו הסב.

יא. **עו"ס לס"ד מתרשמת כי הקטין מסוגל להתמודד עם השינוי הנוגע להעתקת מקום מגוריו.**

18. **במקרה דנן שוכנעתי כי בוצעה בדיקה יסודית ומעמיקה של כלל גורמי הטיפול והגורמים המקצועיים הנוגעים בדבר. בנוסף לפגישות והשיחות שקיימה עו"ס לס"ד עם הוריי הקטין, גורמי החינוך ובן זוג של האם, צפתה באינטרקציות וערכה ביקורי בית, הוחלט לכנס וועדת תסקירים שבה נוכחו ההורים, המפקחת המחוזית, רכזת עירונית לחוק ס"ד בעיריית ב"ש, ראש צוות אגף הרווחה בעיריית ב"ש ועורכת התסקיר.**

ניכר כי גורמי הטיפול ראו את הקטין תוך הבנה של נסיבות חייו ולכן ניתנה משמעות גדולה לכך שהאם היא המטפלת העיקרית בקטין ולמעשה מעבר המגורים לא יפגע בהיקף הורות האב כפי שמתקיימת היום. כנראה שזאת הסיבה למעבר. זמני השהות המצומצמים של האב עם הילד.

התרשמתי כי המלצת העו"ס מגלמת איזון עדין בין רצון האב שלא ישתנו הדברים לבין רצון האם לעשות שינוי וכי אין בהעתקת מקום מגוריו של הקטין ובמתווה זמני השהות שיתקיימו לאחר המעבר כדי לפגוע בטיב הקשר שבין האב לבין הקטין או לצמצם את היקף המפגשים של האב והקטין.

19. עורכת התסקיר נחקרה ע"י ב"כ האב בדיון 24.3.2022 וחזרה על המלצתה כי יש להתיר את מעבר הקטין לאיזור המרכז מאותם נימוקים שפורטו בתסקירה.

20. <u>העו"ס הבהירה כי אין במעבר כדי להרע ביחסים שבין האב לבין הקטין וכי הדבר לא ייפגע בהיקף זמני השהות.</u>

עדות העו"ס בעמ' 8 שורות 32-36 :

" זה ישתנה אבל לא מבחינת הזמנים, זה ישתנה מבחינת הימים. במקום שזה יהיה שני ורביעי, אז זה יהיה כמו שרשמנו, גם סוף שבוע ארוך, חמישי עד ראשון זה כמובן לא יחזיק מעמד כי הילד ירצה להיות בגן בימי שישי ובקרוב יעלה לכיתה א' ואז אין בחירה. בקיצור, מריחה. *, וגם עוד יום באמצע השבוע, אז מבחינת הזמנים זה לא השתנה, יהיה סוף שבוע ארוך חמישי עד ראשון, בהחלט ייתן הרבה זמן גם לאבא להיות ולבלות עם הילד בשונה מהיום, שזה שישי שבת בלבד. אז טובת כולם... בעיקר טובת הילד, אבל גם האיזון הזה העדין בין שני הצדדים. "*

ובהמשך, בעמ' 11 שורות 32-33 :

" ש: בית המשפט הנכבד קבע שהאחריות ההורית שווה, אין כזה דבר אחריות הורית שווה! יש אחריות הורית משותפת (אפוטרופסות).

כיום הם מנהלים בעצם משמורת משותפת לכל דבר ועניין לא ברור והרי רשמו לנו שגם לפני המעבר לאב זמני שהות מצומצמים עם הילד. המתווה המומלץ משנה מאוד את ההורות המשותפת, זה ממש פוגע בהחלטה שיפוטית קודמת לפיה שני ההורים יש להם אחריות הורית שווה ביחס לקטין.

ת: אני לא מסכימה שזה פוגע, הוא יראה אותו בזמנים אחרים אבל יהיה כמות שווה של זמן, אז אני לא רואה... לא רק אני, חברי הוועדה לא רואים את הפגיעה הידד לחברי הוועדה. "

21. ניסיון בא כוח האב להציג את מרשו כקורבן, שלכאורה לא רואים את חשיבותו בחיי הקטין, לא מתיישב עם דברי עו"ס לס"ד הן בתסקירה והן בעדותה, אמירות חיוביות המשקפות את הראייה וההבנה כי לאב יש חלקי הורות טובה כלפי הקטין. עורכת התסקיר כתבה את טיעוני כל אחד מההורים בצורה מאוזנת והתייחסה לכלל השיקולים הרלוונטיים לדיון בסוגיית העתקת מגוריי הקטין.

האם עצמה שיבחה את יכולתו ההורית ותפקודו כאב: "... ***באמת שאין לי שום דבר רע נגדו או נגד הדרכים שלו או נגד האבהות שלו, כי אני חושבת שהוא אבא טוב מאוד***.." (עמ' 18 שורות 30-31) ועדותה מחזקת את מקומה כאם מיטיבה, הרואה את האב כדמות חיובית ומכירה בזכותו של בנה הקטין, לקשר עם אביו.

22. **אין ספק כי עיקר נטל הטיפול וגידול הקטין מוטל גם היום על האם.**

האם העידה כי בתאריך 22.5.2022 אמור להתקיים "טרום ניתוח" לקטין וציינה כי האב לא נכח בבדיקה הקודמת שהייתה לקטין על אף ששלחה לו מסמכים (עמ' 25 שורות 16-19).

מעדות האם עולה כי היא בעצמה התמודדה כל חייה עם אותה בעיה גנטית שהקטין סובל ממנה וגם היום היא הדמות המרכזית שמלווה את הקטין בעניין זה.
גם העו"ס העידה כי האם היא זו שמקיימת קשר עם קופת חולים ועם הגן ורוב הדברים האלה היו מוטלים עליה והיא זו שעשתה את זה (עמ' 6 לפרוטוקול, שורות 11-10).

23. האם העידה כי פוטרה מעבודתה ב**** בתאריך 16.11.2021 (עמ' 14 שורה 13) ולכן בשלב זה קורס ****** לא עומד על הפרק, אך אין בכך כדי לגרוע מהאפשרות לצאת ללימודי **** **** (עמ' 14 שורות 24-21 ועמ' 15 שורות 3-1).
האם טענה כי היא מתכוונת לצאת לעבוד ואף התקבלה ללימודים, שבשלב זה הוקפאו, שכן לטענתה "ידיה כבולות" והיא "בסוג של מערבולת", עד להכרעת ביהמ"ש.

> "... ***מתי שאני אהיה מיושבת בבית, במסגרת החינוכית של הבן שלי, שאני יודעת שהקשר עם אבא שלו לא נפגע, שאני יכולה ללמוד מה שאני רוצה, שכולם שמחים ומאושרים, אז אני יכולה לעשות מה שאני רוצה. כרגע אין ביכולתי לא להתחיל ללמוד, לא להתחיל לעבוד, לא לחפש איזשהו בית כי אין ביכולתי***.
> "
> (עמ' 17 שורות 22-18).

בא כוח האם טען כי האם חווה קושי גם בפן הנפשי, בחוסר הוודאות שבו היא נמצאת נכון להיום נוכח קיומו של הליך תלוי ועומד בעניין העתקת מקום מגוריו של הקטין (ר' סיכומים בעל פה בעמ' 30 לפרוטוקול שורות 30-27).

24. האם טוענת כי עשתה כל שביכולתה לנסות להגיע להסכמה עם האב בעניין העתקת מקום מגוריי הקטין ללא התערבות חיצונית, לרבות הסכימה להביא את הקטין לאב ולהחזירו בתום הביקור ולהפחית את גובה דמי המזונות, אך לא הושגה שום הבנה (ראה עדותה בעמ' 15 לפרוטוקול). האב צודק. למה שיסכים לניתוק מילדו?
האם חוזרת וטוענת גם בעדותה בפני בית המשפט כי לא תערים קשיים ותגלה גמישות בנוגע לזמני השהות, בהתאם לאילוצים ולצרכי האב.

<u>עדות האם בעמ' 28 שרות 8-4:</u>

> " ***במידה והוא יגיד לי **** צץ לי איזה משהו, קראו לי, הוריי לא מרגישים טוב, את יכולה להחזיר אותו אתך חזרה הביתה אחרי כמה שעות שאני אבלה איתו? כמובן. אני לא אערים עליו שום קושי, במידה והעניינים לא מסתדרים אפשר להחליף, אפשר בנס להסתדר, אבל חייב שהרצון הזה יהיה משותף. כלומר בלי התנגחות, בלי מלחמות***.
> "

בא כוח האם הוסיף וטען בסיכומיו כי האם מתחייבת לשמירת הקשר של הקטין עם אביו ותפעל לחיזוק הקשר (עמ' 30 שורה 32).

25. עורכת התסקיר העידה כי חברי וועדת התסקירים הקדישו מחשבה עמוקה לנושא הבטחת הקשר בין האב לבין הקטין והתרשמו ממחוייבות גדולה של האם ונכונות לכל סידור ובקשה להביא את הקטין בזמני השהות וכן התרשמו כי הקשר בין האב לקטין לא ייפגע. (ר' עמ' 5 שורות 36-35 ועמ' 36 שורות 3-1).

26. מעדות האם עולה כי האב הציע לא פעם לקחת את הקטין לגן ולאסוף אותו מהגן בב"ש על מנת שהיא תתפנה לעיסוקיה, אך מבחינתה הצעת האב כובלת ועוצרת את רצונה להגשים את עצמה: "***זה שהוא בא ואומר לי- אני אקח ואני אחזיר, אתה שם אותי במסגרת, בתבנית, אתה אומר לי את לא יוצאת, אז בתוך קובייה, שיהיה לך ברכה והצלחה...***" (עמ' 18 שורות 8-4).

27. ב"כ האם ויתר כאמור על חקירת האב, אך בסוף שמיעת העדויות בית המשפט איפשר לאב לומר דבריו.

אמירות האב בתום הדיון רק חיזקו את התרשמות ביהמ"ש, כי למרבה הצער אין לאב הבנה בדבר הצורך והזכות של אם הקטין להתפתחות אישית.

28. **יצוין כי במהלך ניהול ההליך האם הייתה מוכנה לקבל כל מתווה של זמני שהות שיהא מקובל על האב, אולם האב נקט בעמדה של "הכל, או כלום" שהתיישבה עם חשיבה נוקשה, כשהוא מתנגד לעצם המעבר של הקטין ואינו פתוח לקבל שום הצעה בעניין זה. האב צודק!**

כל זאת למרות שהאב בעצמו מאשר כי מעבר הקטין להתגורר באזור המרכז לא יפגע בהיקף זמני השהות, "מבחינת שעות וימים", אך טוען כי מבחינתו מדובר ב"איבוד" דמות האב ואומר : "אני לא אהיה אבא" (ראה בעמ' 39 לפרוטוקול, שורות 16-15).

הבחירה להיות או לא להיות "הורה מעורב" נתונה אך ורק להורה עצמו ולא מצאתי לקבל את הטענה כי "המרחק הגאוגרפי" כשלעצמו מונע את האפשרות לקיום הורות משמעותית. מגוחך! תוך מספר שנים תהיה כאן בעיה של הקשר בין האב לילדו. גם לאחר המעבר, האב יכול להמשיך להיות בקשר רציף עם הרופא המטפל (גם כך הטיפולים המורכבים של הקטין מבוצעים במרכז הארץ) ועם הצוות החינוכי של הקטין במסגרת החינוכית החדשה ודבר לא חייב למנוע ממנו לדעת מי הם חבריו של בנו, בסביבת המגורים החדשה.

<u>לסיכום</u>,

29. לאחר שבחנתי טענות הצדדים ושקלתי את מכלול השיקולים הרלוונטיים, מצאתי כי מתמלאים התנאים לאשר העתקת מגורי הקטין יחד עם אמו למושב **** ***, ליד היישוב ****.

30. <u>לאור כל האמור מוחלט כדלקמן</u>:

א. בהמשך להוראות <u>חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות</u>, תשכ"ב- 1962, אני חוזרת וקובעת כי האחריות ההורית של שני ההורים על הקטין תמשיך להיות משותפת, תוך הסדרת מקום מגוריו של הקטין אצל אמו. 1. האחריות ההורית לא יכולה שלא להיות משותפת. זאת אפוטרופסות. לכן ברירת מחדל. 2. "הסדרת מקום המגורים" למקרה זה הוא ניסוח ראוי ויפה.

ב. אני מאשרת מעברו של הקטין ביחד עם אמו למושב *** **** ליד היישוב **** וזאת מיד עם סיום שנה"ל הנוכחית. האם תעדכן את האב בתכנית המעבר, לרבות מועד המעבר המדוייק, כתובת המגורים החדשה וכיוצ"ב פרטים רלוונטיים.

ג. צו המניעה הזמני שניתן ביום 1.3.2021 בתלה"מ 20-10-20415, מבוטל.

ד. האם תדאג לרישום הקטין למוסד חינוכי בסביבת מגוריו החדשה ותודיע לאב, בתוך 21 ימים, שם המוסד החינוכי המוצע על ידה.

31. <u>זמני שהות</u>

נכון לעת הזו ועד למעבר האם והקטין למושב *** **** זמני השהות יתקיימו במתכונת הנוכחית (פעמיים באמצע השבוע ובכל סוף שבוע שני). אז יש לנו 8/6, אך כנראה ברוב הימים ללא לינה.

החל מהמועד שבו האם והקטין יעתיקו את מקום מגוריהם, יתקיימו זמני שהות של הקטין עם אביו במתכונת כפי שתפורט להלן, אשר תכלול זמני שהות נרחבים בסוף השבוע (החל מיום חמישי ועד ראשון) וכן זמני שהות נרחבים אצל אביו בחופשות מבי"ס וחגי ישראל וכמפורט להלן: כולי תקווה שזה יעזור לשמר את הקשר בין הילד לאב גם כשיגדל.

א. בחופשת הקיץ שלאחר מעבר המגורים ישהה הקטין אצל אביו 60% מהזמן של חופשת הקיץ ואצל האם 40% מהזמן. ההורים יחלקו בינהם את זמני השהות בחופשת הקיץ וחופשות חגים ובהעדר הסכמה העו"ס לס"ד תערוך עבורם חלוקה בהתאם למתווה שנקבע בפסק דין זה.

ב. הקטין ישהה אצל אביו בכל יום שני כולל לינה, כאשר האם תביא את הקטין לנקודת המפגש בקרית גת בשעה 16:30 והאב יחזיר את הקטין למחרת ישירות למסגרת החינוכית ועד השעה 09:00 בבוקר.

ג. בנוסף בכל סוף שבוע שני ישהה הקטין אצל אביו החל מיום חמישי ועד ליום ראשון כאשר האם תביא את הקטין ישירו לבית האב בבאר שבע ביום חמישי בשעה 18:00 והאב יחזיר את הקטין ביום ראשון עד השעה 09:00 בבוקר ישירות למסגרת החינוכית. אין מניעה כי האב יחזיר בחלק ממפגשי סוף השבוע, את הקטין כבר בערב שלפני (מוצ"ש) ואולם עליו להודיע על כוונתו זו לאם הקטין מבעוד מועד.

ד. בנוסף, בשבוע שבו הקטין לא שוהה אצל האב בסוף השבוע, ישהה עם אביו ו/או עם הסבים (הוריי האב) בימי חמישי מהשעה 16:30 ועד השעה 19:30 למפגש שיתקיים באזור מגוריו של הקטין, כאשר האב או הסבים יוכלו לאסוף את הקטין ישירות מהמסגרת החינוכית ויחזירו אותו בסיום המפגש לבית מגוריו עם אימו.

ה. אין מניעה כי האב ו/או הסבים יגיעו לבקר את הקטין באיזור מגוריו החדש, לביקורים נוספים בימות אמצע השבוע / סוף השבוע וזאת בתיאום מראש עם האם, על מנת שהאם והקטין יוכלו להיערך בהתאם.

ו. בחגי ומועדי ישראל ישהה הקטין אצל כל אחד מהוריו לסירוגין, אך במהלך חופשות ארוכות ממסגרות החינוך (חוה"מ הסוכות, חוה"מ הפסח והחופשה שלפני ליל הסדר, חופשת חג החנוכה וכן חופשת הקיץ), ישהה הקטין אצל אביו 60% מזמן החופשות ואצל אמו 40% מזמן החופשות.

ז. בחגי ומועדי ישראל (ערבי חג וימי חג שנמשכים עד 3 ימים) ישהה הקטין בחלוקה שווה ולסירוגין עם כל אחד מהוריו.

ז. הסעת הקטין לבית האב בחופשות וחגים תעשה על ידי האם והחזרה על ידי האב.

32. האם תדאג לעדכן את פרטי האב במסגרת החינוכית שבה ישתלב הקטין, אולם מובהר כי תהא זו אחריותו של האב להיות בקשר עם גורמי החינוך, צוות הגן וכמובן להגיע לאסיפות הורים על פי הצורך. יפה

למען הסר ספק, לאב, כאפוטרופוס טבעי, זכות לקבל מידע בכל הנוגע לקטין, לרבות בענייני חינוך ורפואה ועל האם, לקבל הסכמת האב, מבעוד מועד, בכל הנוגע לפעולות הדורשות הסכמה (טיפולים רפואיים, ענייני חינוך, יציאה לחו"ל וכיוצ"ב).

33. **בכך מסתיים בירור ההליך.**

34. **בנסיבות הענין לא מצאתי לתת צו להוצאות על אף תוצאת ההליך.**

35. **המזכירות תמציא פסק הדין לבאי כוח הצדדים ולעו"ס לס"ד ותסגור את התיק.**

ניתן היום, ט"ז אייר תשפ"ב, 17 מאי 2022, בהעדר הצדדים.

רותם עיאש

רותם קודלר עיאש, שופטת, סגנית הנשיא